№ 44.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyżſzym Dozwoleniem
IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

W WILNIE V. S. 31. MAJA 1802. ROKU W SOBOTĘ

z Petersburga V. S. 16. Maia.

Półkownik Lebediew przyięty w służbę do Irkutskiego regimentu garnizonowego; Major Matiuſzkin do Tomskiego regimentu muſzkietyerów. Major Czerniſzew umieſzczony w Tarskim batalionie garnizonowym; Podpółkownik Tarasow w Welewskim regimencie muſzkietyerów; Półkownik Miczurin w Jarosławskim regimencie muſzkietyerów. — Otrzymali ordery: S. Alexandra Xiąże Jerzy Dodian rządca Odiński i Lehſzumski S. Anny 2 klaſsy; Xiąże Jerzy Ciciânow Serdar Gruziński; Guberński Czernihowski Marſzałek Stanu Konsyliarz Storożeńko; Kostromski Konsyliarz Guberński Hołochwastow. S. Anny 1. klaſsy: Gubernator Woroneżski Puſzkin; Permski Moderach, Tayny Konsyliarz Demidow: 2. klaſsy: Nowhorodzkich Sądów Prezydent Maligin; Moskiewski Policmeyster Alexieiew. S. Anny 1. klaſsy; Inżenierów Generał Lieutenant Dewolant; 2. klaſsy: Wice Prezydent Akademii Nauk Rumowski; Akademicy: Inochodcow, Szubert, Georgi, Guriew. S. Włodzimierza 3. klaſsy: Podpółkownik Simanowicz. S. Anny 2. klaſsy: Tayny Konsyliarz flotny lekarz Bacherącht; 3. klaſsy: Podpółkownik Liachow; Major Kleist, Kapitan Lisaniewicz, Kapitan Reich; Stabs Kapitani: Osipow, Bagration; Podporucznik Koptiew. S. Alexandra: Generał Lieutenant armii Generał Intendent Xiąże Wołkoński. Lekarz Kaspanowski został Konsyliarzem Kolleskim. Xiąże Gagarin z Collegium górniczego przeydzie do zagranicznych intereſsów. Graf Osten Sacken został Konsyliarzem Stanu. Lekarz Zeger Konsyliarzem Kolleskim.

z Wiednia 30. Maja.

W Presburgu na wiazd Cesarski mieſzczanie wystawili brame tryumfalną; na prawey ręce jasniał portret Arcy Xiążęcia Palatyna z napisem: roskoſz narodu, wzór obywatela, Oyczyzny nadzieia: na ley portret Arcy Xiążęcia Karola, z napisem: w trudnych okolicznosciach, na woynie i w pokoiu, tronu i narodu obrona. We srzodku portret Cesarski, z napisem przy dłużſzym który wyrażał: że Monarcha przywróciwſzy pokóy, owoców onego pozwala koſztować poddanym; wprowadzaiąc do kraiu porządek, sprawiedliwość, oſzczędność, obyczayność; nauki bespieczeństwo. — Z Belgradu pokryiomo uciekł Effendi od Sułtana przysłany dla odebrania od Janczarów pieniędzy skarbowych i majątku Baſzy zamordowanego, widząc burzące się żołnierstwo. Lud zbroyny od gminu i mieſzczan zaczął podatki wybierać, ukazuiąc im zmyslone od Sułtana fermany; dostrzeżono zdradę; teraz nikt płacić im nie chce. Handel na Dunaiu zatamowany; wſzystkie statki zatrzymuią rokoſzanie, skoro u nich pasportu nie wzięły. Nic pewnego niema o woyskach Tureckich, które pod Widdin i Belgrad zbliżyć się miały.

Z Ratisbony wiadomość przyſzła, że indemnizacye zbliżaią się do końca. Rzecz wkrótce ma przyiść do skutku; zatém Seym Ratisbonski przystąpi do ułożenia intereſsów Rzeskich. Dwór Berliński zawſze się sprzeciwiał roſzerzeniu kraiów Austryackich w Rzeſzy; wyiąwſzy ten ſzczegulnie przypadek, jesliby jemu nawzaiem pozwolono zagarnąć przyległe dzierżawy. Ta bydź miała przyczyna negocyacyi przedłużonych o indemnizacye — Propozycye od Tronu podane Stanom w Presburgu te są godnieyſze uwagi: przyłączyć Dalmacyą, i wiele dzierżaw Weneckich do Węgier; Węgierskie Comitaty po rzekę Raab do Austryi; podatek solny podwyżſzyć 700. tys złł. ryńskich prawo wybierania rekrutów dać Koronie — Ambaſsador Turecki do Paryża tu przybył; zaproſzony na obiad od Posła Champagny, grzecznie się wymówił, i po krotkim spoczynku dalſzą podróż przedsięwziął; odebrawſzy podobno instrukcye nowe od Porty o pokoiu w Amiens podpisanym ostrzeżoney.

z Londynu 18. Maia.

Biega pogłoska, że Pitt nie chce ażeby mu stawiono posągi, przestaiąc na monumencie innego rodzaiu. Fox usiłuiąc Izbę niżſzą odwrócić od oświadczenia wdzięczności temu człowiekowi, prosił ażeby do jego imienia przydano Grenvilla, Windhama i innych Ministrów, którzy razem z nim woynę uradzili, prowadzili, kończyć nie chcieli. Sheridan powiedział: gdyby dziś Francuzi stawiać kazali posągi dla Marata i Roberspierra, swiatby rozumiał że z ludzi żartuią; Chwaląc Administracyą Pitta pokażuiemy nieprzyiacielowi, że upodobaną była Anglikom woyna którąsmy zakończyli. Nic to jednakże nie pomogło. Podobnym sposobem na nic się nie przydały dwudniowe usiłowania oppozycyi, przy roztrząsaniu warunków pokoiu. Naymocnieyſzy był zarzut Sheridana, żesmy zprzymierzeńców naſzych zdradzili. Od nas wciągnieni gwałtem do woyny: Stadhuder, Król Sardyński, Rzeſza Niemiecka, zgineli; Papież stracił wiele; Neapolu los wątpliwy; Cesarz ustąpił kraiów bardzo wiele; Portugalia bez ſzkody nie wyſzła; Szwaycary jęczą pod uciskiem. Zawoiowawſzy kraiów bardzo wiele, gdybysmy chcieli bydź nie mówię wspaniałemi, lecz sprawiedliwemi tylko, przez zamianę można było ratować w części zprzymierzeńców mniey ſzczęsliwych. Obrali Ministrowie zysk Ceylanu, Trinitady. Któż odtąd Anglikom zaufa? kto z narodem niegdy sławnym przymierzyć się będzie? kto o naſzym Królu powie co rzekł Wielki Elektor każąc na mieyscu Leopolda 1, portret Ludwika 14. w pokoiu swoim zawiesić: *ten nigdy zprzymierzeńców swoich nie zdradził.* Bronili się Ministrowie: skarbu wycieczeniem; odstępstwem samychże zprzymierzeńców, przemocą nieprzyiacioł, niepodobieństwem osłabienia ich potęgi na lądzie; potrzebą nakoniec pokoiu powſzechnie żądanego; słowem większość głosów 270. przeciw 20. dzieło Ministrów pochwaliła.

Jednak Oppozycya i Ministrowie sami nie zdaią się obiecywać pokoiu trwałego. Wiele zostało rzeczy nieugodzonych; została naybardziey w sercach nienawiść, chęć zemsty; jednomyslność prawie nie podobna; Francya i

Anglia patrzą na siebie zawistném okiem. Buonaparte zabronił przyimować Angielskie towary; d. 15. Król Jmć miał wydać roskazy nie przyimowania Francuzkich. Co za szkoda, że w Amiens o handlu zapomniano. — Politycy nasi prawią że wkrótce los Turków się odmieni; Constantinopol będzie miastem walném; Smyrnę i wyspy Archipelagu maią należeć do Francyi. Takie proiekta łatwiey zmyślić niż wykonać.— Admiralicya 18 tyś. maytków podczas pokoiu będzie utrzymywać.

Od granic Włoskich 15. Maia.

Woyska Cudzoziemskie na żołd RPtey Włoskiey przyięte składać się będą z dwóch półbrygad i regimentu lekko-konnego; zachowaią mundur dawny; żołd, karność jaka jest w woysku kraiowém. — Uczony Hayter od Xiążęcia de Galles przysłany do Neapolu, rozwiiać zaczął rękopisma znalezione w Herculanum; iuż jest w druku dzieło Epicura o naturze rzeczy, z którego czerpał Lucrecyusz; wynidzie więcey o historyi, poezyi, wymowie, kunsztach. — Woyska Rossyiskie i Graf Mocenigo, z Neapolu za kilka tygodni płyną do Corfou. — Generał en chef Murat z Neapolu do Mediolanu powrócił; negocyacye jego są dla nas taiemnicą. Wice Prezydent Melzi wydał urządzenie, jakim sposobem zwołane bydź maią Collegia Elektoralne. Cenzura zgromadzi się w Cremonie po ich zalimitowaniu. Zgromadzenie prawodawcze zaczyna swoie obrady 24. Czerwca. Serbelloni członek Consulty Stanu umarł. — Z Florencyi jest wiadomość, że Dwór Hiszpański o konkordacie Francuzkim ostrzeżony, miał oświadczyć Oycu S., że w Kościele swoim i duchowieństwie uczyni wkrótce odmiany podobne owym, które Cesarz Józef 2. uskutecznił w Monarchii Austryackiey. — Generał Administrator Piemontu Jourdan zwiedzaiąc Departamenta wielu klasztorom Panieńskim hoyne dał wsparcie, w Quiers, Pignerol, Montcarlier; podatek od produktów za granicę wychodzących zmnieyszył.— Generałowi Murat, gdy z Neapolu powracał. Król Etrusków dawał biesiadę wspaniałą, na którey między wielo Generałami, Mini trami, był Kardynał Ruffo.

z Berne 19. Maia.

Rozgłosili malkontenci, że rozruch w kraiu Vaud zakończył się przez kapitulacyą, w którey Kuhn przyrzekaiąc amnestyą, zaręczył zniesienie dziesięcin i podatków. Rada mnieysza zbiiaiąc pogłoskę, napisała do Prefektów; donosząc, że rokoszanie rozeszli się do domów na roskaz Generała Amey; rząd przedsięwziął dzielne srodki na utrzymanie spokoyności; mieszkańców rozbroić kazano; szkody poczynione sami nadgrodzić muszą; naczelnikom rokosz podniesiony nie uydzie bez kary. Do tey odezwy przyłączono rapport Generała Montrichard; ten opisawszy jakim sposobem poskromiono lud zburzony, przydaie: Wodzowie Francuzcy z buntownikami kapitulacyi żadney czynić nie zwykli. Poseł Verninac dziś odebrał z Paryża roskazy względem ostatecznego urządzenia Szwaycarów. Prawodawce proszeni przez radę, ażeby dali opinią o skarbie, dochodach kraiowych, sposobie spłacenia długów, Kommissyą wyznaczyli na roztrząsanie rzeczy tak ważney. Chociaż insurrekcya zupełnie usłała, iednak woyska Francuzkie zgromadzać się nie przestaią w Cantonie Leman; z Besanç Eon w 3. dniach przybył garnizon. Kuhn ogłosił, że gromady odpowiadać będą za wszystkie przypadki; gdzie rozruch nowy wybuchnie, to mieysce rząd ogłosi oblężonėm, woysko przyszle, winowayców przed sądem woyskowym w Lausanne postawi. Generał Angielski Lord Hutchinson przeiechał przez pomienione miasto, śpiesząc do Oyczyzny. Kuhn dzieło dokonawszy tu powrócił. Rokoszanie do domów powracaiąc wiele rabunków popełnili. W małych Cantonach i w Zurich niespokoyne są umysły; dotąd jednak nic się nie stało. Niepodległość powiatu Valais iuż nie jest taiemnicą; sam dla siebie Konstytucyą napisze.

z Hagi 2. Maia.

Admirał de Winter wyszedł pod żagle z Texel, prowadząc do morza srzodziemnego okręta: Oldonbarneweld, Rewolucyą, Terrible od 64. armat, i 2. fregaty Zakońnicy Opactw Niderlandzkich: Tongerloo i S. Bernard zgaszonych w rewolucyi, otrzymali niegdyś od rządu naszego pozwolenie osieść w Brabancyi, ieśli zezwolą mieszkańce; polityczne związki z Francyą sprawiły, że to pozwolenie cofniono.

z Paryża 22. Maia.

Przywracaiąc religią narodowi pierwszy Konsul, pragnął przywrócić niektóre przynaymniey obrządki uroczystym sposobem od przodków obchodzone. Takie iest święcenie publiczne chorągwi i sztandarow. Dzień był naznaczony w niedzielę przewodnią; mieysce Kościoł katedralny. Nie wszystko może zwierzchność ograniczona w RPtey; wielu Generałów oświadczyło się głośno przeciw święceniu; opinia naczelników podobała się armii tak dalece że rząd obrał łaczey zapomnieć o przygotowaney uroczystości. Jeden z Generałów powiedział pierwszemu Konsulowi: Chorągwie pod któremi zwyciężyliśmy w Marengo i Hohenlinden, święcone nie były: Ta odpowiedź przypomina podobną, którą w r. 1708 dał Xiąże Vendome uczniowi Fenelona; po przegraney bitwie pod Oudenarde Xiąże Burgundyi rzecze do niego: widzisz co to iest nie bywać na Mszy! Mości Xiąże zawołał Vendome, nie rozumiey, ażeby nasz zwycięzca Marlborough więcey mszy słuchał odemnie.

Minister duchowny Portalis pisał do Prefekta Departamentu Somme, Odebrałem powiada rapport o rewokacyi uczynioney publicznie przez Xiędza żenatego Delacourt który małżeństwo swoie przeklinał. Ten postępek prawdziwém iest zgorszeniem, wzniecić może uśpioną iuż nienawiść i niezgodę. Duchowny gdy rozumie że przestąpił granice powołania swoiego, może i powinien udać się do zwierzchności Kościelney, ale nic nie powinien czynić z obrazą drugich. Prawo cywilne dozwala żenić się kapłanom; zabrania prawo Kościelne; tego przestąpienie należy do sumnienia; iuż zaś bydź nie może przyczyną nikomu wzruszenia spokoyności kraiowey i porządku. Kapłani rządcy Kościoła, w którym Delacourt uroczyście rewokował, nie powinni byli zezwalać na takowe ludu pogorszenie, i słusznie im zapowiedziałeś odpowiedź ieśliby raz ieszcze co u nich stało się podobnego. Piszę do JX. Arcy Biskupa Paryskiego iako Metropolity dyecezyi Amiens dotąd wakuiącey, ażeby Duchownym zalecił ostróżność; za podobne postępki będą karani, urząd stracą.

Po długiem oczekiwaniu odbieramy rapporta z S. Domingo; późniey wypisane będą listy Generała Leclerc i Admirała Villaret; dziś krótką osnowę kładziemy. Nic decyduiącego nie stało się w osadzie. Toussaint pokonany zupełnie do tąd nie iest. Leclerc z armią wkroczył do Kraiu górzystego. Po kilku mnieyszych utarczkach przystąpiliśmy do szturmowania obronney twierdzy Crete Pierrot; bronił się Dessalines walecznie. Dobyliśmy przecie 24. Marca; w bitwach poległy 3. tysiące Murzynów, z naszey strony 500. zabitych i ranionyh, między ostatniemi Generałowie. Debelle, Dugua, Boudet, Devaux, 4. Adiutantów Generała en chef, żaden śmiertelnie; sam Leclerc nie szkodliwie kulą trafiony. Tymczasem Toussaint i Christophe na czele inney dywizyi Muczyńskiey do Cap poszli, paląc i niszcząc wszystko na drodze. Wstrzymał nieprzyiacielskie zapędy komendant Boyer, któremu w czas ten naypotrzebnieyszy z odsieczą przybyły eska-

dry z Flessingue i Havre posłane, gdzie się znaydowało 5500. żołnierza lądowego. W twierdzy Pierrot 15. armat znaleziono. Generałowie Rochambeau, Hardy na wielu mieyscach nieprzyiacielskie magazyny, skład broni, amunicyi zawady obozowe zabrali; część wyspy dawniey Hiszpańska zupełnie spokoyna, żywność mianowicie woły dostarcza Francuzom. Toussaint nic nie sprawiwszy udał się do Gonaives, gdzie za nim przyspiesza Rochambeau z innemi kolumnami. Okrucieństwo wodza Murzynow opisane bydź nie może. Zamordował więcey 10. tyś białych, czarnych, Mulatrow, uwolnili z rąk iego Francuzi 8. tyś. osob na smierć przeznaczonych.

Admirał Villaret opisuie, gdzie i iakim sposobem flotta woysku lądowemu pomogła; 1200. maytków pod Generałem Boyer miasta Cap broniło. Do Ameryki północney wysłane są po żywność okręta. Dywizye z Flessingue i Havre przybyły nie maiąc prawie chorego człowieka na statkach. W powszechności clima S. Domingo dotąd zdrowiu żołnierza szkodliwe nie było. Fregaty nasze z wyspy Cuby przywiozły 350 Mulatrow dawniey od Generała Toussaint wygnanych, teraz z nim walczyć gotowych. Rząd Hiszpański w Hawanie oświadczywszy powolność wszelką na prożby Generała Leclerc, 500 tyś. piastrów na żołd pożyczył. Naostatek Villaret zostawiwszy niektóre okręta i fregaty w S. Domingo dla zamknięcia portów i straży, sam z resztą flotty d. 10. Kwietnia pod żagle wyszedł z okrętami: Gemappes, Scipion, Intrepide, Bart, Rousseau, Constitution; i dwóma fregatami, i zawinął do Brestu d. 21. Maia. Do tych rapportów przyłączony iest list Generała Toussaint do Generała Domage, w którym doniosłszy o przybyciu woysk Europeyskich na zniszczenie wolności, gorzko narzeka na zdradę swoich ziomkow, ktorzy wiele miast i fortec bez odporu poddali nieprzyiacielowi. Cóżkolwiek nastąpi, to pewna, że Toussaint silnieyszy iest, niżeliśmy rozumieli; dokończenie z nim woyny wiele czasu potrzebuie i żołnierza.

Od wielu gromad, miast, Departamentów, dywizyi woyskowych przychodzą wiadomości, że narod prawie iednomyślny iest w odpowiedzi na zapytanie rządowe, czyli Buonaparte ma bydź Konsulem dożywotnim. W tém tylko zachodzi różnica, że iedni chcą go mieć Imperatorem całey Gallii, drudzy Konsulem dziedzicznym; inni ieszcze daią mu prawo wyznaczenia następcy z własney familii. Wyraz Konsula dziedzicznego użyty od niektórych sam wymazał. Czekaiąc decyzyi narodu o losie swoim Buonaparte coraz bardziey zasługuie na wdzięczność iego. Nigdy rada Stanu czynnieyszą nie była. Codziennie posyła do Trybunów i Prawodawczego zgromadzenia wygotowane proiekta, które nową postać wkrótce dadzą kraiowi. Legion honorowy utwierdzili prawodawce większością głosów 166. przeciw 110: niewolę murzynów i handel w osadach odzyskanych, utrzymano głosami 211. przeciw 65. Proiekt zaciągu woyskowego przeszedł iednomyślnością, tak widoczna iest potrzeba utrzymywania liczney armii w pokoiu. — Nie wątpiemy że RPta Włoska idąc za przykładem naszym Konsula ogłosi dożywotnim u siebie Prezydentem. O dokończeniu kostytucyi Szwaycarskiey czekamy wkrótce doniesienia.

Pisma u nas rządowe, podobno za roskazem zwierzchności, następuiącą rzecz zawieraią. *Stan oswiecenia w Toskanii.* „Cywilizacya w Toskanii wstecz poszła na wieków kilka. Król Etrusków poddał się w opiekę duchowieństwu. Władza duchownych nieokreślona; dobra ich alienowane bydź nie mogą. Wszystko duchowni mogą nad umysłami ludzkiemi, wszystko Biskupom poddano. Ociec S. na wzor swoich poprzedników, mocen będzie według woli postąpić z Ludwikiem I, iesliby od posłuszeństwa ślubowanego odstąpił świętey Stolicy. Francya niedawno przyiela, z rozumną ostróżnością kościoł i wiarę do narodu; Toskania Monarchią poddała kościołowi. Kray nayślicznieyszy, co wygnane nauki z Grecyi przyiął naypierwiey, zkąd oświecenie rozlało się po całey Europie, stanie się nauk grobem, ieśli Stwórca Wszechmocny nie odwróci tey klęski. Jak wielka sprzeczność między konkordatem Francuzkim, który prawie ziścił piękne marzenia Filozofow; a nowémi ustawami Króla Etrusków, który ciemnotę tolerancyi nieznaiącą do Państw swoich wzywa! Ten iego postępek satyrą iest i krytyką dla Francyi, pamiątką słabości i nieoświecenia. Jednakże geniusz rozpaczać nie powinien; ołtarze iego są wieczno trwałe i nieporuszone we Francyi; a mądry ALEXANDER nowe zakłada w Państwach swoich.

Pożyteczna rzecz wiedzieć, co prawodawcow skłoniło do utrzymania handlu Murzyńskiego i niewoli. Przyimuiąc z rąk Angielskich Martinikę, Tabago, Lucyą, osady wschodnie Indyiskie, potrzeba los zapewnić właścicielów. Prawo powinno ich uwolnić od wszelkiey trwogi, która doświadczeniem rewolucyinêm próżną nie iest. Wolność i równość do kraiów odległych niewcześnie zaniesiona. Tam wielka różnica między człowiekiem cywilizowanym a niewolnikiem Afrykańskim; potrzebne więc prawa oddzielne dla każdego; clima kolor, edukacya, zwyczaie, potrzebę onych wskazywały. Nowość od gorliwych przyiacioł ludzkości zaszczepiona, w zamiarach pewnie cnotliwych, skutki sprawiła okropne. Nauka ich na podobieństwo głosu baiecznych Syren, rospacz i śmierć osadom przyniosła. Z tych względów stanowiemy. 1. W osadach powracaiących do narodu niewola będzie utrzymana iak przed r. 1789. 2. Także w wyspie Francuzkiey, Réunion, i osadach Indyiskich. 3. Handel murzynów i wprowadzenie do tychże osad zostaią na stopniu dawnieyszym. 4. Chociaż w rewolucyi napisano praw bardzo wiele o wolności ludu czarnego, iednak rząd osad zupełnie Konsulowi pierwszemu oddaie się, który przez lat 10. napisze dla nich ustawy, pilnuiąc onych zachowania.

Dokończenie mowy K. S. Portalis.

Cóż za potrzeba w naszym wieku odnawiać dawno zapomniane prześladowania, które potępia oświecony rozum, którem się brzydzi wrodzona grzeczność Francuzom. Zaco czernić Filozofią która nam zaszczyt przynosi, pokazuiąc iawnie przed obliczem świata, że intolerancya filozoficzna tron posiadła intolerancyi Kapłańskiey. Rząd przeto słusznie obrzydził prześladowanie. Czyliż byłoby lepiey wszystko wzgardzić, o nic nie dbać, wszystkie obrządki zostawić samym sobie, iak było w rewolucyi? To wprawdzie lepiey niż prześladować; ale nieprzyzwoitości i niebezpieczeństwa bardzo wiele. Część większa Francuzów religią wyznaie katolicką. Gdyby rząd o niey zapomniał, lada zwodziciel mogłby iąć się tey sprężyny, odnowić rozruchy domowe, zgubić Oyczyznę. Wychodziemy ludzie z rewolucyi, iakiey świat nie pomni. W zamieszaniach politycznych, równie iak wśród naystrasznieyszego trzęsienia ziemi, ludzie uciekać się zwykli do religii, która ich cieszy w strapieniu; w ten czas nie tylko są pobożni, ale nawet gotowi bydź zabobonnemi. Tu bez braku przyimuią proroctwa, przepowiedzenia ziawienia naynierozumnieysze, byleby nadzieię ukazywały. Potrwożone umysły staią się nayłatwiey igrzyskiem kłamców i oszustów; w takiey chwili czyż przystoi rządzącemu z rąk upuszczać sprężynę religii, ażeby w moc przeszła ludzi podeyrzanych. Nawet nieprzystoi zaniedbać interessa duchowne. W Państwach dobrze urządzonych zawsze od wieków do policyi należały. Tam rząd słaby gdzie duchowni umysłom ludzkim rozkazuiący, żadnego z rządem związku nie maią.

Gdy narod przyimuie iakąkolwiek religią, to dziać się nie zwykło bez pewnych warunków. Nie pewna iest spokoyność w domu, gdy rząd niewie, iakie iest duchowieństwo, iakie obowiązki iego, czém się rożni od innych ob-

rządków; większa ieszcze boiaźń, ieśli duchowieństwo może odmienić zwyczaie, ustawy, Prawa swoie, karność bez wiedzy rządowey; ieśli nie iest obowiązane do zachowania konstytucyi Kraiowey, ieśli nakoniec niedaie rękoymi swoiey wierności. Nayświętszey religii można użyć na złe; ażeby się ubespieczyć z tey strony, rząd wiedzieć powinien, iacy są duchowni: co myślą iak żyli dotąd: iak obowiązki pełnili: słowem rząd znać dobrze powinien duchowieństwo, źrzódło złego i dobrego. Nich nic czeka, aż użyie na złe władzy swoiey; wszystko wcześnie ma przewidzieć, od wszystkiego się zabespieczyć. Daiąc opiekę różnym obrządkom naylatwiey to spełniemy. Protekcya religii dana nie czyni iey panuiącą lub wyłączaiącą inne obrządki, owszem iest to policya wzgląd, dozor, na ustawy i naukę, ażeby wszystko pożytek przynosiło Kraiowi, a słudzy ołtarza nie byli mocnemi zepsować naukę wiary, zrzucić iarzmo karności, szkodzić oyczyźnie. Z tych względów, zważaiąc ieszcze zgorszenia i odszczepieństwo szarpiące obrządek u nas katolicki (u Protestantów była iednomyślność) rząd postanowił koniec położyć zgorszeniu, zgasić odszczepieństwo; które z natury swoiey nasieniem iest niezgod i swarów bez końca; każdy Biskup, dawnieyszy, nowy i naypóźnieyszy miał stronników po Dyecezyach; toż mówić o Plebanach i parafiach; rozróżniły się familiie.

Reszta poźniey.

Na skutek Ukazow Litt: Wileń. Guberń Rządu iednego w dniu 5cim za N. 5,015 względem rozdzielenia summy wziętey za sprzedany z publicznego targu Dom Asesora Stokwiszá 427. rubli, po między Kredytorów iego, drugiego w dniu 14stym idącego Msca Maia za N. 5,441. względem rozpatrzenia pretensyow stosowanych przez Wierzycieli do Wileń mieszczanina Benedykta Andersa, którego Dom nad rzeką Wilenką za Królewskim młynem sytuowany na satysfakcyą pretensyi Porucznika Etimowa zajęty, i pod publiczną sprzedaż podany znayduie się; a to w celu uczynienia o realnych pretensyach decyzyi. Magistrat Wileń: przez ninieyszą Publikatę zawiadamia wszystkich Pretensorow i Kredytorow, tak JP. Asessora Stokwisza, iako też Mieszczanina Andersa, ażeby każdy naydaley do dnia pierwszego przyszłego Miesiąca Lipca stawał w Magistracie z dowodami swych pretensyi, dla wymiaru każdemu należney wedle Prawa satysfakcyi 1802. Maia 23. dnia.

Znayduie się w depozycie Rządu Guberń: Littgo w złocie cz: zł: 3,964. W monecie zł: 106,211. gr. 18. które Kollokatorom po zł: Poll: 20. za dukat ieden wypłacać należy cz: zł: 5,310. zł: 11. w Ogule cz: zł: 9,274 złtch 11.

Tabella Wierzycieli Kabrytowskich do tych summ applikowanych.

Białszewiczowi Stanisławowi cz: zł: 55. zł: 12. gr. 24.
Chrzanowskiemu Xdzu Józefowi cz: zł: 184 zł: 10. gr: 20.
Czapskiemu Grzegorzowi cz:zł: 18. zł: 12. gr: 12
Giersdorfowi Augustow: cz:zł: 184 zł: 7. gr: 4.
Giedroyciowi Alexandrowi cz:zł:21 zł:8 gr: 11.
Hryniewickiemu Szymonowi cz.zł 73 zł. 5 gr: 7.
Jagminowi czer: zł: 36. zł: 12. gr. 19.
Kontrymowi Ignacemu cz: zł: 176. zł: 12 gr: 15.
Kosciom Jakubowi Pułkownikowi i Adamowi Biskupowi cz: zł: 348. zł: 9. gr: 20.
Lennepowi Leonardowi cz: zł: 504. zł: 4.
Mackiewiczowi Piotrowi cz: zł: 315. zł: 5. gr: 3.
Muczyńskiemu Mieczn: Grodzień: cz:zł:262. zł:3.
Rayskiemu Alexandrowi cz: zł: 168. zł: 9. gr. 24.
de Ramerowi cz: zł: 61. zł: 11. gr: 18.
Sanguszkowey Barbary Sukcessorem cz. zł: 47. zł: 18.
Skiporowi Ignacemu cz zł: 15. zł: 3.
Slizeniowi Rafałowi cz: zł: 88. zł: 10.
Samborzeckiemu Józefowi cz: zł: 144. zł 9 gr 25.
Szumfferowey Baronowey Srom: cz: zł: 27. zł: gr.
JXiędzu Szczepanskiemu niczewskiemu Franciszkowi cz zł: 173. zł: 16. gr: 6.
Skopowskiem Kaietanowi cz:zł 155. zł 8 gr. 15.
Tymanowi Adamowi cz: zł 210. zł: 12.
Tyszkiewiczowi Wincentemu cz: zł: 376. zł: 5. gr: 12.
Wyrwicza Xdza Karola Opata Sukcessorom cz. zł: 122. zł: 3 gr. 17½.
Wasilewskiemu Kazimierzowi cz. zł. 198. zł 3. gr. 18.
Witosławskiey Tekli cz. zł. 241. zł 9. gr. 18.
Zórawskiemu Janowi cz. zł 274. gr. 26.
Czackiemu Michałowi cz: zł. 889. zł. 19. gr. 15.
Czaykowskiemu Kaietanowi cz.zł.615. zł.1 gr 21.
Gutakowskiemu Ludwikowi cz zł 227 zł. 6 g 5.
Lottychowi Dawidowi cz. zł. 333. zł.16 gr. 24.
Mozesowi Alexandrowi cz. zł.061. zł. 15. gr. 18.
Nosarzewskiemu Antoniemu cz. 908. zł 9. gr. 13.
Noffockiemu Janowi Antoniemu cz. 903. zł. 13. gr. 12. ½.
Stemplowi Janowi cz. 94. zł. 1.
Zdziennickiemu Xiędzu lub iego Sukcessorom cz. 189. zł. 18. gr. 19.

Od Rządu Guberńskiego Wileńskiego ogłasza się, iżby życzący kupić z Publiczney Licytacyi Folwark Pokrayczyn zwany w Powiecie Wileńskim leżący, w którym znayduie się Dóm drewniany z dalszą budowlą, i cztery włoki gruntu bez Chłopow, czyniący roczney intraty złt: Póll: 200. opisany za pretensyą Buchaltera Sobolewskiego, stawili się w rządzie tuteyszym dla konkurencyi i układu, sami przez się lub przez Plenipotentow swoich prawnie umocowanych na termina pierwszy 3go drugi 10go i trzeci 27. Junii bieżącego Ru Datt Maia 14. dnia 1802. Roku.

Przy końcu Msca Czerwca rozpocznie wychodzić z pod prasy Dzieło pod tytułem: Dziennik Gospodarski Wileński, ułożony przez JX. Jerzego Kniażewicza, rozłożony na 12. części, każda część będzie zawierać 10. arkuszy na klejowym papierze. Co Miesiąc będzie wychodzić z druku tomik ieden. — Ktoby chciał prenumerować przesłe na początku tego Msca 2. zł. do Drukarni Dyecezalney przy Kościele S. Jerzego; a odbierze prenumerowany tomik; przy końcu tegoż Miesiąca, i tak daley z góry prenumeruiąc po 2. zł: będzie miał przy końcu każdego Msca tomik ieden.

Xcia Jmci Dominika Radziwiłła Podkomorzyca Littgo Aktorstwu uległe, w miastach: Wilnie, Grodnie, Nowogródku. Mińsku, znayduiące się Place, Mury, Rudera Domow i Pałacow; oraz Kamienica Łoykowską zwana, są do przedania. Ktoby życzył sobie traktować o nie, zgłosić się ma do W. Wincentego Trębickiego Łowcz: Kobryńs: mieszkaiącego w Nieświżu.

W Drukarni XX. Piiarow Wileń. wyszło z druku Pismo pod tytułem: *o Żądzach ludzkich, Juwenalisa Poety, z Łacińskiego przetłumaczone przez X. Józefa Konstantyna Bogusławskiego, na Fundusz Ubogich.* Cena na papierze wodnym zł: 1. na pocztowym złł: 1. gr: 15.

W przyszłym miesiącu Lipcu zaczyna się prenumerata Gazet zagranicznych i kraiowych na ostatnie dwa Kwartały teraznieyszego roku; ktoby chciał które z nich utrzymywać, wcześnie udać się raczy do Pocztamtu Litewskiego w Wilnie. Kuryer Litewski wydaie się regularnie we Srzodę i Sobotę po godzinie 3ciey z południa. Abbonować trzeba z pocztą na półrocze; na mieyscu kwartalnie; z pocztą kosztuie na dwa kwartały złtch 8. Zagranicznych Gazet regestr dawniey był ogłoszony.